Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

De satisfactio

urn:nbn:de:bsz:31-106862

Visual Library

Satiſfactio multa bona in
ducit in nobis· Primo eſt
demonū fugatiua· Fuit q̄
dam ſanctus vir ad quem
q̄pluri̅mi confluebāt ꝓpter graciaꝫ
quā habebat in hortatōibꝰ ꝛ cō
feſſionibꝰ· Contigit aūt ꝙ de quo
dam caſtro ꝑgebant ad eum viri
ꝛ femine· ꝛ q̄ſiuit ab eis miles do
minꝰ caſtri quo irent ꝛ ad q̄d· Cui
cum fuit dictū ꝙ ad taleꝫ ſanctū
ꝑgebant vt illi pctā ſua ꝯfiteren
tur· cepit intra ſe cogitare dicēs·
Ego meliꝰ deberē ire quia ſemꝑ
raptor fui· ꝛ vniuerſoꝝ dn̄i tranſ
greſſor mandatoꝝ· Sꝫ ex alia ꝑ
te dicebat ſibi cogitatio ſua ma
la· nihil tibi ꝓdeſſꝫ ire q2 pn̄iaꝫ n̄
poſſes ſufferre· cogitatōnem tam̄
ſuꝑans ſuꝑauit ſe ꝛ ad eūdeꝫ iuit
ꝛ omia mala · q̄ fecerat illi ſancto
homi eſt cōfeſſus· Poſt ꝯfeſſioneꝫ
q̄ſiuit vir ille ab eo· ſi ſeptēneꝫ pe
nitentiā poſſꝫ facere· q̄ rn̄dente n̄
q̄ſiuit de tribus annis· rn̄dit non
Tūc de vno anno ꝛ vij· mēſibus ꝛ
vno mēſe· rn̄dit nō· Tandeꝫ q̄ſiuit
ſi in quadā eccl̄ia deſ̄ta q̄ aū ca
ſtꝝ ſuū erat poſſꝫ ꝑ vnam noctem
in remiſſionē pctōꝝ ſuoꝝ vigilaē
qua annuēte ait· non egrediatis
de tota nocte q̄dq̄d tibi ꝯtingat·
Rediit aſſumpta pn̄ia ad caſtrū
ſuū· Et cū veniſſꝫ ad illam eccl̄iaꝫ
deſ̄tam cogitauit ſecum· meliꝰ ē
ꝙ nō agas pn̄iam q̄ꝫ ſi differꝛes
agē· non eīn poſſꝫ de facili rediē·
Deſcēdit aūt de eqᷓ ſuo ꝛ poſuit
eūm in porta· ipſe vero ſtetit corā
altari ꝛ orauit· Et cum ibi excuba
ret ꝛ nox veniſſꝫ demones cōgre
gauerūt ſe de tota illa regione q̄
bus ꝯgregatis dixit vnus demon
q̄ ceteris maior erat· hodie amiſi
mꝰ amicū q̄ndaꝫ nr̄m qui ſemper
nr̄ fuerat· ſi tm̄ ꝑſeueraꝫ in pn̄ia
q̄ ſibi fuerat iniūcta· niſi faciamꝰ
ꝙ reſiliat ꝛ pn̄iaꝫ abiiciat nobis
ꝑenitꝰ eſt amiſſus· Eſt ne igitᷣ ali
q̄s inter nos q̄ calide ſciat eū ab
eccl̄ia expellē· Rn̄dit vnus· Ego
ſi mihi p̄cipitis abiiciam· dixit ei
vade· Tūc trāſfigurauit ſe demō
ille in ſpē cuiuſdaꝫ ſororij militis
De cuiꝰ ꝯſilio miles oīa faciebat
q2 multū diſcretus erat· Venit ḡ
ad militeꝫ ꝛ dixit illi· Quo hic re
manſiſti in loco deſ̄to ꝛ ſine ꝯfē
ſione· an neſcitis q̄2 tales ꝛ tales
nobis inimicātur· q̄ ſi nos inuenī
rent i fruſtra diuiderēt· qūo tan
tam inſipientiam egiſtis exeatis
cito ꝛ eamꝰ ad caſtꝝ· Cui ille· iniū
ctum eſt mihi in pn̄ia ne de tota
nocte egrediar· ꝛ ideo nullatenꝰ hic
exibo· Rn̄dit aūt ei ſororius· niſi
exiueritis de cetero n̄ dabo vobiſ
ꝯſiliuꝫ ꝛ ꝑdetis amorē meū· ꝛ ero
vobis ꝯtrariꝰ in omibꝰ factis ve
ſtris· Dixit ei miles· Quidq̄d inde
dēam ꝑdē· ex qᷓ ꝑ remiſſione pec
catoꝝ vigilo nullatenꝰ hic exibo
rediit ꝯfuſus· ꝛ retulit demoī q̄ p̄
erat ſic ꝛ ſic feci ꝛ n̄ potui p̄ualē
durior ē lapide q̄ neq̄t a pn̄ia ſeꝑ
ari· q̄ſiuit ſcdo demō maior ſi eēt

aliquis qui eũ deciperet ⁊ ab eccle
ſia expellet. Rñdit quidã. prim9
nihil fecit ego decipiam eũ. ⁊ ab
eccłia expellaz. Rñdit maior va
de. Qui iuit ⁊ trãſfigurauit ſe in
ſpeciem vxoris militis deferens ĩ
duob9 brachijs duos filios puu-
los quos ille miles habebat ⁊ ve
nit ſine vitta ⁊ clamide capilł oĩ
b9 laceratis. ⁊ dixit militi. hoſtes
veſtri inuaſerũt caſtꝛ veſtrum. ⁊ ĩ
uaſerũt omnia bona veſtra. ⁊ du-
cunt homĩes vr̃os captiuos ⁊ me
de domo ꝓpria turpiter eijecerũt
ſed cito eos ꝓſequimĩ cum homi-
bus qui remãſerunt poteſtis eos
capere ⁊ omnia liberare ⁊ vxo-
ris iniuriam vindicare. Reſpon-
dit miles illi ſicut ⁊ primo. Tunc
illa. niſi veniatis. ecce filios vr̃os
proijcio ⁊ nunq̃ illoꝝ curã de ce-
tero habebo. ⁊ proiecit illos cum
magno ictu in eccłie pauimtum.
nec ꝓpter hoc miles de loco orõ-
nis in quo fuerat eſt remot9. Re
dijt ergo ille ↄfuſus ad maiorem
diabolũ dicẽs. durior eſt adamã
te. ſic ⁊ ſic feci. Et dixit maior. ſu-
mus ne victi. Iteꝝ queſiuit tercõ
ſi eſſz aliquis qui poſſz ↄtra mili-
tem ꝑualere. Rñdit quidam. pri
mus ⁊ ſcd̃s nihil ſciũt deceptõnis
Si vero iubes ego decipiam eũ.
juſſus iuit illuc ⁊ ſimulauit ꝙ ig-
nis eſſz accenſus in oĩbus q̃ erãt
circa eccłiam terris ⁊ arbuſtis in
tm̃ ꝙ flãma videbatur intrare ꝑ
foras eccłie ⁊ ꝑ feneſtras. Cepit

ergo diabolus clamare. venite ve
nite iuuate ad extinguẽduz ignẽ
Qd̃ miles audiens manebat imo
tus. Tũc diabolus venit ad foras
eccłie dicens. Qualis homo eſtis
nõne omĩs homo bonus iuuat ad
extinguẽdum ignem. putatis vos
exaudiri a deo ꝙ tot bona pmit-
titis incendi. Cui miles. ꝓ nullo ĩ-
quit exibo qd̃ poteſt contingẽ. qꝛ
hoc mihi in pñia eſt iniũctũ. Re
ceſſit igitur ⁊ tercius confuſus. ⁊
qualiter fecerat enarrauit. Tunc
maior demõ ait. poterim9 aliũ in-
uenire ne confũdamur omẽs qui
ſciat eũ expellẽ. jniũctuz eſt cuidã
q̃ iuit. in ſacerdotis ſpẽm trãſfor-
mauit. venitq3 ad cãpanas ⁊ pul-
ſauit. ⁊ poſt accẽdit cãdelas ⁊ ce
pit pare altare ⁊ ꝓſpiciẽs corã al
tari vidit militẽ ⁊ ait illi. nõne tu
es talis miles. Qui rñdit ſuꝫ. Tu
es inq̃t excoĩcat9. qꝛ ignẽ poſuiſti
ĩ tali loco ⁊ ⁊ ꝑ tali fcõ totaliter
egrediaris cito eccłiaz. Qꝛ ñ dico
matutinas niſi pri9exeas. Rñdit
miles ſicut alijs. ⁊ addidit demõ.
jnfelix nõ ſufficit tibi ꝙ tot mala
feceris niſi ꝙ mõ auferas obſeq̃-
uz ſuũ. Ego ei volo dicẽ matutias
⁊ p9ea celebrarẽ. Exeas g° ⁊ ñ ipe-
dias diña. Qui nullo mõ acq̃euit
Cõfuſus g° diabolus tũc receſſit
Miles ṗo fcõ mane iuit ad caſtꝝ
⁊ inuenit vxorez ⁊ filios et ſororiuz
ſuuz ⁊ totũ caſtꝝ ſuuz ſicut prius
reliquerat. nihil em̃ mali eis acci
derat ⁊ reuelatuz fuit ſcis prib9

ꝙ pꝛefatus miles q̄ttuoꝛ coꝛonas
lucratus fuerat ĩn celis paratas
temptatõnes q̄ttuoꝛ ſupando. hͦ
eſt contra illos qui nihil reſiſtũt
diabolo·ſed ad modicã temptati
onem frãgunt pñias ſibi ĩniũctaſ
Tercio eſt dei placatiua·Legi-
tur ĩn libꝛo de ſeptẽ donis ſpũſſ.
Q, vxoꝛ cuiuſdam comitis ꝓle ca
rens rogauit deuz ꝓ ea hñda. Et
cũ ei non daretur ꝓmiſit diabolo
ꝙ ſi eo ꝓcurante ꝓlem hñet illaz
ſibi daꝛz·Que cõcepit ⁊ peꝑit fili
um·quẽ ĩn baptiſmo vocauit Ro
bertũ· qui puerul⁹ mãmas nutri-
tum moꝛdebat adultas·alios per
cutiebat·rapinas faciebat.vĩgies
d̃floꝛabat·⁊ adulteria ↄmittebat
homies capiebat ⁊ occidebat·Et
cũ ꝓcedente tempe creſcẽt i ma-
licia fact⁹ adultus miles fuit de-
terioꝛ·Cum aũt mr̃ eius q̄relis cõ-
querentiũ cõmota dolẽt de eo ꝙ
circa eum fruſtra laboꝛaret·Q:
cõſtabat ꝙ nihil facẽt niſi malũ.
euaginato gladio dixit ꝙ eaz oc-
cideret niſi pãderet cauſam dicti
ſui·Ipa aũt timoꝛe ꝑterrita retu-
lit ſibi qũo eum diabolo dederat
Qd cũ audiſſet iuit Romam con
fiteri pape · Et cum ſepe ad hoc
laboꝛaſſet i quodã loco tenuit pe
des eius dicens·ꝙ pri⁹ ſe occidi
ꝑmitteret q̃ꝓ recedẽt non ↄfeſſus
Qui cũ illum audiſſet miſit illum
ad quendaz incluſuz· qui circa eũ
ꝑplexus ĩn miſſa rogauit dñm·vt
ei notificaret pñiam quã ſibi ipo

nerẽt.Cui columba miſſa celitus
cartam detulit ↄtinẽtez pñiã
ĩn hũc modũ·vt videlicz nõ loq̄re-
tur ſine dicti heremite licentia·
Qui fatuuz ſe ſimularet. iniurias
ſibi illatas patiẽter poꝛtaret·cuz
caib⁹ iaceret·⁊ q̄ ab eis auferꝛet
tm̃ comedẽt ·Quã pñiam ille gra
tanter ſuſcipiẽs tonderi ſe fecit
ab hẽmita ⁊ ꝑgens ad ciuitatem
regiam. inſeq̄ntibus eum pueris
aulam regis aſcẽdit.ĩn qua cũ ca
nib⁹ pugnauit q̄ eis ꝓijciebãtur
rapiens·Curiales autẽ oſſa ⁊ oia
q̄dam carnib⁹ pꝛoijciebant·vt vi-
derẽt illũ cũ eis pugnãtem.Per-
pendẽs aũt rex ꝙ ea tm̃ comede-
bat q̄ canib⁹ abſtuliſſz multa eis
pꝛoijciebat vt illi eſſent ĩn cibuz.
Hic cũ canib⁹ iacens ꝑnoctabat
ĩn oꝛone ⁊ fletu·Cui rex cõpatiẽs
non ſinebat eum moleſtari· Cum
autez ille ꝓ rege oꝛaret ꝓceſſerat
eñ ad bellum barbaros ipius re
gnum vaſtantes duxit eũ aũt an-
gelus ad fontem qui erat ĩn oꝛto
regio ibiq̄z imponẽs ſup eũ mili-
tem albis armis· ⁊ cruce rubea i
dutum monuit eum q̄ten⁹ victo-
ria obtenta cũcta iuxta fontẽ po-
neret ·Qui ad exercitum pergẽs
ꝓſtratus hoſtib⁹.qd̃ angel⁹ dixe-
rat adimpleuit.Filia regis muta
hoc de feneſtra camere ſue vidẽ-
te.reuerſus aũt rex queſiuit quis
eſſet miles albis armis indutus.
Cũq̄z non inueniret̃ pꝛedicta filia
eius ipm digito oſtẽdebat·Cuz ãt

hoſtes rediiſſent cū maiori exerci
tu Robertus ab angelo monit⁹
regem ⁊ eius exercitū liberauit
hoſtes ſupauit. Qđ cernēs rex p̄
cepit militib⁹ ſuis vt eū caperēt
ſi eū ducē aliter nō poſſent ipm̄
honorare cupiens. Vn⁹ aūt miles
volens eum cape ⁊ non valēs ip
ſum ī crure lancea vulnerauit. et
ferꝝ remāſit in vulnere. Ipe aūt
iuxta predictū fontem armis de
poſitis ferrum abiecit ⁊ mūſtium
ſup vulnuſ poſuit. Qđ vidēs filia
regis cucurrit ⁊ ferrum accepit.
Dicente aūt rege ꝙ filiā ſuā da
ret in coniugē militi qui vicerat
ſi veniret ſuūq; faceret heredem
Seneſcallus ei⁹ crus vulnerauit
⁊ ferꝝ cuiuſdam lancee apporta
uit. quē fraudulētum ꝯgnouit mi
les qui Robertuz vulnerauit. nō
tamē dicē audebat ferꝝ illud nō
eſſe ſuū. Cum aūt puella deberet
a Senaſcallo deſpōſari ſignis q̄
bus poterat reſiſtere fatuū oſtē
debat. Cūq; verberibus vrgētur
a pīe aperuit dn̄s os eius. q̄ viſa
referens ferrū reportauit. Qđ mi
les ſuū eſſe ꝯgnoſcens in ſua po
ſuit haſta. Heremita aūt diuina
reuelatōne aduenīēs. precepit ei
vt loq̄retur ⁊ veritatē diceret p̄
dictoꝝ. qđ vix fecit. Cum aūt rex
vellet ei filiam ſuam vnigenitam
dare in ꝯiugem. ⁊ regnū ei dimit
tere nō acquieuit. Et cū homines
pr̄is ſui eū repeterēt vt eis dn̄a
retur. auditis q̄ de ea narrabātur
cum de eis ire reſtuit. ſed relictiſ
omibus cuz dicto heremita here
miticā vitam duxit. ¶ Tercio eſt
virtutū oſtenſiua. Legit' in li. de
vi. domis ſpūſſā. Q, duo frēs ma
nentes in hēmo rogauerūt deuz
vt oſtenderet eis ad quaz menſu
ram puenirant. quib⁹ reſ- onſuz ē.
ꝙ nondū pueneraut ad mēſuram
eukarij paſtoris ouiū ⁊ vxoris ei⁹
Qui relinq̄ntes hēmum eum q̄ſie
runt. Et cū inueniſſent ei⁹ vxorez
in tugurio iterrogauerūt vbi eēt
vir ſuus. Eukari⁹ vero cū q̄dragi
ta ouibus veit. ⁊ vnamq̄q; lauit
pedes ſuos. Et cuz ſe nihil omino
guſtātes dicerent. rogabāt eum.
vt ſua ⁊ ſue vxoris opa eis maife
ſtaret. Tūc dixit ſe opilionem ſim
plicem ⁊ nullū faciente bonū cō
putatōne dignum. Et illis dicen
tibus ꝙ deus eos miſerat. ſibi fa
cta reuelatōne timēs. Eukari⁹ di
xit ꝙ illas oues hēbāt a parenti
bus ſuis. ⁊ quidq̄d ab eis pcipere
poterāt in tres ptes diuidebant.
Primā expēdebāt in vſus paupe
rum. aliā in ſuſceptōnē pegrinoꝝ
Terciā vero in vſus ꝓrios. Et q̄
ſp virgines de nocte ſeorſum ia
centes induitis ſaccis. in die autē
veſtibus aſſumptis cuſtodiebant
oues ⁊ alia opa faciebāt. Eoꝝ āt
ſectam nemo ſciuerat an̄ illud tē
pus. Tūc illi mirati glificauerunt
deum.

De Socio.